ष्ठानं प्रतीक्षन्ते NyāyMāVi. 292. 15 (*on* v. 3. 10); 'वर्षति न धावेत्' इत्यादीन्यग्निचिद्व्रतानि BhāṭṭDī. ii. 198. 13 (*on* v. 3. 10); ii. 199. 2 (*on* v. 3. 10); MayūMāli. 434. 8 (*on* v. 3. 10); 434. 21 (*on* v. 3. 10); 435. 21 (*on* v. 3. 11)

अग्निचिद्व्रतवत् (agnicidvrata-vat) *adv.* as in the case of the vows of an Agnicit दीक्षितो न ददातीत्यादिधर्माणामग्निचिद्व्रतवत् क्रत्वन्तेऽनुष्ठेयत्वात् MayūMāli. 435. 21 (*on* v. 3. 11)

अग्निचिद्व्रताङ्गीकार (agnicidvratāṅgīkāra) *m.* acceptance of the vows of an Agnicit क्रत्वन्तेऽग्निचिद्व्रताङ्गीकारे आहिताग्निव्रतान्यप्यग्निसाध्यक्रत्वन्ते स्युः MayūMāli. 434. 8 (*on* v. 3. 10)

अग्निचिन्मन्य (agnicin-manya) *adj.* who regards himself as one who has piled up the fire-altar °दीर्घत्वेत्वमुमेत्त्वरीविधिभ्यस्तुग्भवत्यन्तरङ्गतः।···मुमः। अग्निचिन्मन्यः MahāBh. i. 308. 19 (*on*-Vār. 14 *on* i. 4. 2)

अग्निचिह्न (agni-cihna) *n.* sign of fire धूमोऽग्निचिह्नम् Liṅgānu.(Ha.) 23. 9(comm.)

अग्निचूडन (agni-cūḍana) *n.* putting on top of fire भाण्डम्···शुध्येत सलेपमग्नितापं(v. l. चूड)नात् BṛParāSm. 8. 332.

अग्निचूडा (agni-cūḍā) *f.* flame of fire न चाग्निचूडां ज्वलितामुपेत्य न दह्यते वीरवरार्ह कश्चित् Rāmā. iv. 29. 18; यत्रास्ते पुष्करो भ्राजदग्निचूडानिभानि च। पत्राणि विशदानीह DevīBhāP. viii. 13. 28.

अग्निचूडाल (agni-cūḍāla) *adj.* fire-crested, having fire at the tip सायकैरग्निचूडालैस्तेषां मर्माणि भिन्दती BrahmāṇḍP. iii. 26. 104.

अग्निचूर्ण (agni-cūrṇa) *n.* **1** sparks of fire अग्निचूर्णमिवाविद्धम्··· सागरं चाम्बरं चेति निर्विशेषमदृश्यत Rāmā. vi. 5. 82; तैरश्मचूर्णैर्दीप्यद्भिः (v. l. तैरग्निचूर्णसंकाशैः)··· प्रायः सैन्यान्यवध्यन्त MahāBhā. vii. 97. 36; KathāSaSāg. xii. 34. 10; **2** powder prepared from the plant *Plumbago zeylanica* गुञ्जाफलाग्निचूर्णं च लेपितं श्वेतकुष्ठनुत् SārṅgaS. ii. 12. 193; RaseCin. 9. 251; **3** gun-powder यन्त्रशस्त्रास्त्राग्निचूर्णभाण्डादेर्वाससां तथा। ··· संग्रहः ··· कर्तव्यः SukraNī. 4(2). 30; पिष्ट्वा शर्करवच्चैतदग्निचूर्णं भवेत् खलु SukraNī. 4(7). 202.

अग्निचूर्णक (agnicūrṇa-ka) *n.* gun-powder दद्यात्तत्राग्निचूर्णकम् Sukra-Nī. (4)7. 209.

अग्निचैतन्य (agni-caitanya) *n.* living force of fire, vital strength or vitality of Agni अग्निचैतन्याय नमः इति स्वबीजेनाग्नौ चैतन्यं विन्यस्य ĪśānSiPa. ii. 15. 0(21)

अग्निचैत्य (agni-caitya) *m. n.* fire-sanctuary अग्निचैत्यदैवतव्यञ्जनैः सम्भाषणं पूजनं च ArthSā. iii. 180. 8 (13. 1); स्थलीनामग्निचैत्यानां निबन्धनम्। ··· तद्व्ययसहिष्णोर्वा धनस्य परिग्रहणमित्युत्तमगणिकानां लाभातिशयः KāmSū. 347. 3 (6. 5)

अग्निचैत्यक (agnicaitya-ka) *n.* fire-sanctuary स्थलीनामग्निचैत्यानां निबन्धनम् (v. l. °चैत्यकानां च बन्धनम्)। ··· तद्व्ययसहिष्णोर्वा धनस्य परिग्रहणमित्युत्तमगणिकानां लाभातिशयः KāmSū. 347. 3 (6. 5)

अग्निच्छटा (agnic-chaṭā) *f.* flash or spark of fire अस्त्रमाग्नेयं यस्यायमग्निच्छटासंपातः UttaRāC. 6. 3(2)

अग्निज (agni-já) *adj.* [*f.*-ā] **1A** born of fire, issuing from fire ये अग्निजाः···अहीनाम्···तेभ्यः सर्पेभ्यो नमसा विधेम AV. x. 4. 23; AV.(P.) xvi. 17. 5; अश्वो या अग्निजा आपः TaiBr. III. vii. 12. 6; अग्निजा असि प्रजापतेः रेतः TaiĀ. iv. 2. 4 (390. 1) = BhārSS. xi. 2. 7; NāraS. 2(9). 15; BṛĀraUBh. 778. 10 (*on* vi. 2. 14); वायुभिः स्तनितं चैव विद्युतस्त्वग्निजाः स्मृताः MatsyaP. 125. 34; ददर्श गिरिजाम् ··· । सुद्विजामग्निजां तन्वीं विशालवदनोत्सवाम् SkandP. i(1). 21. 65; मैथुनालस्यमग्निजाः (गुणाः) SarvaSiSam. 12. 97; अग्निजो दिव्यपुरुषः ···गृहे। क्षपामुवास BṛKathāMañ. iii. 1. 149; **1B** caused by fire न चाग्निजं भयं किंचित् Rāmā. i. 1. 73; PadmP. iii. 9. 8; JayaMa. 36. 17 (*on* 1. 3); आवेगः संभ्रमस्तत्र हर्षजे पिण्डिताङ्गता । उत्पातजे स्रस्तताङ्गे धूमाद्याकुलताग्निजे SāhiDa. 147. 3; BhaktiRaSi. ii. 4. 26; **2** produced by the digestive faculty वर्धते ··· नाग्निजं बलम् Hastyāyur. 29. 21 (1. 3)

अग्निज (agni-ja) *m.* **i** name of Skanda दमो वा ब्रह्मचर्यं वा सृत यच्चास्य सत्तम। देवं कतममाराध्य विष्णुमीशानमग्निजम् MahāBhā. vii. 299*(2); viii. App. i. 41(4); Bṛhajjā. 2. 5; षष्ठ्यां तु वा मधूकस्य फलदा तु भवेत्सदा। उद्दिश्य चाग्निजं देवं ब्राह्मणे वेदपारगे। तस्याः पुत्रो यथा स्कन्दो देवसंघेषु चोत्तमः। उत्पद्यते SkandP. v(3). 26. 111; v(3). 111. 23; श्रुत्वा कुमारवचनं भगवान् ··· गुहमाह शक्रः।···मया···चाग्निज। निहतो नमुचिः VāmaP. 58. 97; AgniP. 20. 16 सप्तर्षिदारज स्कन्द स्वाहापसि(? ति)समुद्भव। रुद्रार्यमाग्निज विभो गङ्गागर्भ नमोऽस्तु ते BhaviP. 77B. 27 (i. 39. 6); **ii** name of Ketu मध्यदेशभवोऽग्निजः BṛParāSm. 11. 42; **iii** name of a frothy substance of the sea अग्निजारोऽग्निनिर्यासः सोऽग्निगर्भोऽग्निजः स्मृतः DhanvNi. 291. 25.

अग्निजटिन् (agni-jaṭin) *m.* name of a king अनुरूपवरार्थेऽस्याश्चिरं चिन्तापरायणः।···अग्निजटी नृपः TriṣaSaPuC. iv. 1. 462.

अग्निजठर (agni-jaṭhara) *n.* interior of fire गाढमग्निजठरे समाहितम्। ···व्यालिहामि मनसा भवामये मज्जतां किमपि पारदं रसम् YātrāPra. 6. 39.

अग्निजत्व (agnija-tva) *n.* nature of being produced from fire द्रव्यत्वादग्निजत्वं हि यद्यस्य परिकल्प्यते SamarāSū. 31. 7.

अग्निजनक (agni-janaka) *m.* producer of fire सत्यपि तस्याग्निजनकाकांक्षत्वे BhāṭṭDī. ii. 330. 5 (*on* vi. 8. 3)

अग्निजनकत्व (agnijanaka-tva) *n.* nature of being the producer of fire मुखप्रतिबिम्बस्यापि तद्गतस्याग्निजनकत्वप्रसङ्गात् TattvPrakā. 160B. 2 (*on* iii. 2. 36); 160A. 9 (*on* iii. 2. 35)

अग्निजनन (agni-janana) *n.* **i** object producing fire, fire-stick तस्यां कार्पासं गोशकृच्चूर्णम्···सर्पिः क्षिप्रमग्निजननान्योर्ध्वौख्यमग्निमवतारयेत् MānSS. 182. 20; **ii** (ceremonial) production or birth of sacrificial fire ततोऽग्निजननं वक्ष्ये SāraTi. 5. 1; 'अग्निर्ब्राह्मण' इत्यादौ तु ··· अग्निजननसंबन्धिजननं भाति GuruCandr. i. 309. 1; अग्निजननसमानजातीयजननमेवात्र गुणः BhāṭṭDī. i. 78. 15 (*on* i. 4. 14); BhāṭṭCin. ii. 72. 13 (*on* i. 4. 13)

अग्निजनन (agni-janana) *adj.* producing (digestive) fire आसवः।··· सर्वदोषघ्नोऽग्निजननो बृंहणः···हृद्रोगजिच्च AṣṭāSaṁ. ii. 74. 19 (4. 12); वार्ताकम्···। सक्षारमग्निजननम् AṣṭāHṛ. i. 6. 80; चूर्णम्···। दीपनं चाग्निजननम् SiddhYo. 8. 8; खाद्यं लौहमग्निकुमारकम्।···बलवर्णाग्निजननम् RaseCin. 9. 313; अग्निजननः ···पुराणो गुडः BhojanKu. 159. 6.

अग्निजननस्थान (agnijanana-sthāna) *n.* the place where fire is born or produced अग्निजननस्थानजातरूपो गौणोऽर्थः GuruCandr. i. 308. 16; i. 309. 5; अग्निजननस्थानजातत्वगुणात् ··· ब्राह्मणादिस्तुतिपरमग्न्यादिपदम् LaCandr. 372. 16.

अग्निजननी (agni-jananī) *f.* name of a medicinal mixture strengthening the digestive system अथाग्निजननी वटी ··· गुटिका जनयत्यचिरादनलम् RasaRaSa. 16. 160.

अग्निजनित (agni-janita) *adj.* performed with fire भर्तुः सहस्रयतिनां च तदा शरीरसंस्कारमग्निजनितं विधिवद्विधाय TriṣaSaPuC. iii. 3. 264.

अग्निजन्मन् (agni-janman) *adj.* originating from fire, born of fire अस्तु वाग्निः काष्ठविनाशहेतुः। स विनाशोऽग्निजन्मा किं काष्ठमेवाहोस्विदर्थान्तरम् PramāVāSvopVṛ. 95. 7; प्रतिदिशमरिवीरानाशु विद्रावयित्वा समरभुवि चरन्तं नायकं वाहिनीनाम्। प्रसभममिपपात प्रांशुधामाग्निजन्मा फणिपतिमिव तीव्रं चण्डवेगः शिखण्डी RāghPāṇ.(Ka.) 8. 47 (comm. अग्नेः यज्ञानलाज्जन्म यस्य सः); m. **i** name of Kārttikeya (son of Agni) मुञ्चन्विनिःश्वसितडम्बरमग्निजन्मा।···नृत्तक्रियामकृत SrīKaC. 18. 47; 23. 24; अग्निजन्मेत्यादयः Abhidhā-Cin. 209 (comm.); **ii** name of Nīla, the son of Agni, RāghPāṇ.(Ka.) 8. 47 (comm. अग्निजन्मा नीलः। सेनापतिरित्यर्थः); **iii** hound, dog अहं पुरा जन्मनि शिखावलपर्यायस्तेनाग्निजन्मना स्वकीयदंष्ट्राक्रकचकदर्थ्यमानतां नीतः YaśasCam. ii. 203. 8 (comm. शुना)

अग्निजन्मोत्थ (agnijanmottha) *adj.* arising at the birth (i. e. kindling) of fire भविष्यत्कालसंबन्धिफलं चेह न नाकवत्। तज्ज्ञानजन्मकालत्वादग्निजन्मोत्थकार्यवत् BṛĀraUBhāVā. i. 4. 841 (comm. यथाग्निजन्मसमकालमेधसां भस्मीभावः)

अग्निजय (agni-jaya) *m.* conquering the fire 'तत्र चाप पुनर्मृत्युं जयति' इत्यपामश्वनत्वज्ञानादग्निजय एव मृत्युजय उच्यते SrīBh. 735. 11 (*on* iv. 2. 12); अग्निजय एवात्र मृत्युजयः SivārkaMaDī. ii. 458. 20 (*on* iv. 2. 12)

अग्निजल (agni-jala) *n.* juice of a medicinal plant *Plumbago zeylanica* ताम्रं पत्रचयं प्रताप्य बहुशो निर्वाप्य पंचामृते···गोमूत्रेऽग्निजले RaseCin. 9. 3.

अग्निजा (agni-jā) *f.* brown cow कपिला त्वग्निजा Vaija. 68. 43.

अग्निजात (agni-jāta) *adj.* produced by fire, arising from fire (i. e. letters or syllables presided over by fire) वारुणैन्द्राक्षरैर्दूतवाक्याद्यैः स तु जीवति। वाय्वग्निजातैर्न भवेत् ĪśānSiPa. i. 39. 59; *m.* **i** name of Viṣṇu [APTE]; **ii** the plant *Agnijāra* [SabdaKaDru.]; **iii** name of Kārttikeya [APTE]; *n.* gold [APTE]

अग्निजाति (agni-jāti) *f.* the class concept of fire, the state of being fire विशेषाणां न शक्तिर्हि सैकदेशेऽग्निजातिवत् SlokaVār. 5(5). 67 (424. 1); यदि हि महानसादिदेशविशेषान्वयिनीवाग्निजातिः···एका व्यापिका शक्तिः पूर्वदृष्टगोशब्दविशेषान्वयिनी दृष्टा स्यात् NyāyRa. 424. 10 (*on* 5(5). 68); अग्निजातिसंबन्धोपादाने ···न कश्चिद्विरोधः NyāyRa. 358. 17 (*on* 5(4). 43)

अग्निजातीय (agnijāt-īya) *adj.* belonging to the class of fire तथा चायमग्निजातीय इति ज्वलनपरामर्शो जनयिष्यते NyāyMañ. i. 64. 24; औष्ण्यमि-